

(א) מעילה יג. פ"ט. ט' (ב) כ"ג נמכר ממקומו ביקר. ק"ס.

תורה אור השלם

- 1 ונתתי את פני בנים מהאש יצאו ראו והאש תאכלם וידעתם כי אני ה' בשמותי את פני בנים: יחזקאל טו ז
- 2 אדם תועה מדרך השכל בקהל רפאים יתור: ב
- 3 ולא ידע כי רפאים שם בעמקי שאול קראיה: פסלי טו יח

הנהרות הב"ח

(א) "שב"ם ד"ה אשפות מלאות זבל אינן ראוי" לא למזבח: (ב) ד"ה אין מועלין וכו' דמ"ח אין ממשות דהקדש:

מוסף רש"י

בור מלאה מים. ראו לנדק היות לעשות בו טעם ולא למזבח ולניסוך המים נמי לא חיי שגל הוי מנסין אלף ממי השליל שכן מים מים ומשירי ג' אשפות מלאות זבל. הוי עטמה אינה ראיה לא למזבח ולא לנדק הבית. אהל ר' אילן מלאה פירות. אמר לי רבי דהאי אילן הוא נפח ורמי למזבח ולניסוך הוי ורמי ראו לנדק הבית לפי שגני נפח דקין הו' ורמי לחיין לטום גנין, ובכורס לא אילן מוקדמא שטר איש קרני לגבי המזבח. וכו'. שדה מלאה עשבים. אינה ראיה לא למזבח ולא לנדק הבית. וראי מועלין במה שבתוכן. דבור ומתלה מים וכל הוי גנין לחיין ור' יוסי אומר בו. לא פליג אלא חכמי דרבי ר' יוסי אמר אילן מועלין בשנה הקדש כמה ששעמינו אחר שהוקדש. או יוסי סבר המקדש שיה או אילן מועלין בגדוליהם. האילן וגלו ממש שהקדש. אבל בור ואשפה וכו' דלא גדולי נינהו לא פליג ר' יוסי. וכו'.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא ע"ט.

עד נופח. כלומר אש שמנופה מעמנו כדכתיב תאכלהו אש לא נופח (איזו ט): **שהדאיב נשמתן.** כמו וזאנון נפש (דברים כח) וללדיב [מת] נשכן (שמואל א ט): **עד דעבד.** קודשא צריך הוא מאי דנטי לניעבד לרשעים לעולם הבא דלילו בעולם הזה דרכס ללמה כדי

עד נפח עד שתבא אש שאינה צריכה ניופח עד מירבא עד שתדאיב נשמתן ואמרי לה עד דעביד מאי דבעי אמר רב יהודה אמר רב כל הפורש מדברי תורה אש אוכלתו שנאמר וינתתי [את] פני בהם מהאש יצאו והאש תאכלם כי אתא רב דימי א"ר יונתן כל הפורש עצמו מד"ת גופל בגיהנם שנאמר אדם תועה מדרך השכל בקהל רפאים ינוח ואין רפאים אלא גיהנם שנאמר ויאל ידע כי רפאים שם בעמקי שאול קראויה: מבר אשפה מבר זבלה וכו': ⁶תנן התם "כל הראוי למזבח ולא לבדק הבית לבדק הבית ולא למזבח לא למזבח ולא לבדק הבית מועלין בהן ובמה שבתוכן כיצד הקדיש בור מלאה מים אשפות מלאות זבל שובך מלא יונים שדה מלאה עשבים אילן נשוי פירות מועלין בהן ובמה שבתוכן אבל הקדיש בור ואחר כך נתמלא מים אשפה ואחר כך נתמלאה זבל שובך ואח"כ נתמלא יונים אילן ואחר כך נשא פירות שדה ואחר כך נתמלאה עשבים מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר המקדיש את השדה והא אילן מועלין בהן ובגידוליהם מפני שהן גידולי הקדש תניא אמר רבי ינראין דברי ר' יהודה בבור ושובך ידברי ר' יוסי בשדה ואילן האי מאי בשלמא

מועלין בו. פ"י בקונט" שיש מעילה במה שהניח חפציו צבור ואין נראה לר"ת דלמא דהשולח (גיטין דף לט.) וצפרק קמח' דסנהדרין (דף טו. וס) דהמקדיש עצדו אין מועלין בשערו משום דאימקס לקרקעות אלמא דאין מעילה במחומר ואמר נמי בפרק ולד חטאת (מעילה דף יג. וס) ד"ה ומועלין בהן הדש קלועלין בשדה הקדש מעל ואמר שמע מינה אצק מעלי לה משמע דוקא אצק שנמשג כבר אבל מחמת השדה לא מעל כיון שהוא מחומר ור"ת דשייכא מעילה צבור כגון שעקר חוליה מן הצבור ונהנה ממנה: **ואין מועלין במה שבתוכו.** דלא אמרין שיקנה חצר הקדש כמו שקונה חצר הדיוט לחצר משום דהייתוכי ונלא מילניו יד להקדש: **דברי רבי יהודה.** ל"ג שאינו צסדר המשנה במסכת מעילה (דף יג.) והא דקתני רבי צברייתא נראין דברי רבי יהודה יודע היה רבי דברי יהודה היא: **בשלמא נראין דברי ר' יהודה** בבור ושובך בו. אין להקשות אמאי בשלמא הוא דקאמר נראין מכלל דר' יוסי פליג עליה צבור ושובך ורבי יוסי לא פליג אלא בשדה ואילן דודאי נראין דברי רבי יהודה צבור ושובך נחלק אלא בשדה ואילן אלא נראין דברי רבי יוסי בשדה ואילן אי אפשר לקיים אס לא נמחק נראין: **הבי קאמר נראין דברי רבי יהודה** בו. ואיכתיב רבי לאשמעי' דלא נמנא לדברי דר' יהודה קאמר ליה: ואי

נראין דברי ר' יהודה בבור ושובך מכלל דפליג אשדה ואילן אלא נראין דברי רבי יוסי בשדה ואילן מכלל דפליג בבור ושובך והא רבי יוסי שדה ואילן קאמר וכי תימא לדבריו דרבי יהודה קאמר והתניא אמר רבי יוסי אין אני רואה דברי של ר' יהודה בשדה ואילן מפני שהן גידולי הקדש בשדה ואילן הוא דאינו רואה הא בבור ושובך רואה הבי קאמר נראין דברי רבי יהודה לרבי יוסי בבור ושובך שאף רבי יוסי לא נחלק עליו אלא בשדה ואילן אבל בבור ושובך מודי ליה תנו רבנן דהקדישין ריקנין ואח"כ נתמלאו מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן רבי אלעזר ברבי שמעון אומר אף מועלין במה שבתוכן אמר רבה מחלוקת בשדה ואילן דתנא קמא סבר לה כרבי יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון סבר לה כר' יוסי אבל בבור ושובך ידברי הכל מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן א"ל אביי ואלא הא דתניא הקדישין מלאין מועלין בהן ובמה שבתוכן ורבי אלעזר ברבי שמעון מחליף ואי

נראין דברי ר' יהודה בבור ושובך מכלל דפליג אשדה ואילן אלא נראין דברי רבי יוסי בשדה ואילן מכלל דפליג בבור ושובך והא רבי יוסי שדה ואילן קאמר וכי תימא לדבריו דרבי יהודה קאמר והתניא אמר רבי יוסי אין אני רואה דברי של ר' יהודה בשדה ואילן מפני שהן גידולי הקדש בשדה ואילן הוא דאינו רואה הא בבור ושובך רואה הבי קאמר נראין דברי רבי יהודה לרבי יוסי בבור ושובך שאף רבי יוסי לא נחלק עליו אלא בשדה ואילן אבל בבור ושובך מודי ליה תנו רבנן דהקדישין ריקנין ואח"כ נתמלאו מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן רבי אלעזר ברבי שמעון אומר אף מועלין במה שבתוכן אמר רבה מחלוקת בשדה ואילן דתנא קמא סבר לה כרבי יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון סבר לה כר' יוסי אבל בבור ושובך ידברי הכל מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן א"ל אביי ואלא הא דתניא הקדישין מלאין מועלין בהן ובמה שבתוכן ורבי אלעזר ברבי שמעון מחליף ואי

נראין דברי ר' יהודה בבור ושובך מכלל דפליג אשדה ואילן אלא נראין דברי רבי יוסי בשדה ואילן מכלל דפליג בבור ושובך והא רבי יוסי שדה ואילן קאמר וכי תימא לדבריו דרבי יהודה קאמר והתניא אמר רבי יוסי אין אני רואה דברי של ר' יהודה בשדה ואילן מפני שהן גידולי הקדש בשדה ואילן הוא דאינו רואה הא בבור ושובך רואה הבי קאמר נראין דברי רבי יהודה לרבי יוסי בבור ושובך שאף רבי יוסי לא נחלק עליו אלא בשדה ואילן אבל בבור ושובך מודי ליה תנו רבנן דהקדישין ריקנין ואח"כ נתמלאו מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן רבי אלעזר ברבי שמעון אומר אף מועלין במה שבתוכן אמר רבה מחלוקת בשדה ואילן דתנא קמא סבר לה כרבי יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון סבר לה כר' יוסי אבל בבור ושובך ידברי הכל מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן א"ל אביי ואלא הא דתניא הקדישין מלאין מועלין בהן ובמה שבתוכן ורבי אלעזר ברבי שמעון מחליף ואי

עד נופח. כלומר אש שמנופה מעמנו כדכתיב תאכלהו אש לא נופח (איזו ט): **שהדאיב נשמתן.** כמו וזאנון נפש (דברים כח) וללדיב [מת] נשכן (שמואל א ט): **עד דעבד.** קודשא צריך הוא מאי דנטי לניעבד לרשעים לעולם הבא דלילו בעולם הזה דרכס ללמה כדי לערסד לעולם הבא. עד דריש ליה עד דעבד ומידעא דריש ליה מאי דבעי וצלאון קצר: **מהאש יאלו.** מן המורה פירשו דכתיב וימינה (ג) הלא כה דברי כלש וכמוצ' (דברים ג) מימינו אש דת לנו ופסוק הוא צירמיו: **רפאים בעמקי שאול.** כפל לשון הוא: **הנן ההס.** במס' מעילה פ"ג: **כל הראוי למזבח ולא לבדק הבית.** כגון שור וכשז ועו תמימים דלמחמסס תמימים לבדק הבית ועובד בשדה וכן מוריס וצני יונה סולת ולבונה ויין ושמן כל הנך גופן ראוי למזבח ואינו ראוי לכבשן צבנין: **לבדק הבית ולא למזבח.** כגון זבן וכסף ואכניס יקרות וכיוצא בהן: **לא לזה ולא לזה.** כגון חלב גבינה מוריס אשפה עשבים וכיוצא בהן. וכל הני דקתני ראשון ראשון חסוב דקדשי מוצח חשיבי מקדשי צדק הבית וקדשי צדק הבית חשיבי מקדשי דמים שאין ראוי גופן לא למזבח ולא לבדק הבית אלא לימכר וליקח גדמיהן לרבי מוצח או צדק הבית הכל כמו שפירש בשעה שהקדיש הלכך לא זו אף זו קתני דלא מיבעי' הנך קמאי דחמיירי דמועלין במה שבתוכן אלא חפילו הנך צתראי מועלין נמי במה שבתוכן: **בור מלא מים.** כשהקדיש לא חזירא אלא את המים: **מיס.** ראיין לבדק הבית לעשות טעם ולא למזבח דמים מכוונסין פסולין לניסוך המים וגם אין מדיחין צדק הבית אלא מאמת המים שצבורה: **אשפות מלאות זבל.** (א) **לא למזבח ולא לבדק הבית.** שובך. דבור ומתלה מים וכל הוי גנין לחיין ור' יוסי אומר בו. לא פליג אלא חכמי דרבי ר' יוסי אמר אילן מועלין בשנה הקדש כמה ששעמינו אחר שהוקדש. או יוסי סבר המקדש שיה או אילן מועלין בגדוליהם. האילן וגלו ממש שהקדש. אבל בור ואשפה וכו' דלא גדולי נינהו לא פליג ר' יוסי. וכו'.

לעיל דאין מועלין ור"א סבר לה כר' יוסי דהואיל דמגפיהו דהקדש הן מועלין אבל בור ושובך דלאו מגפיהו קאתי דברי הכל וכו' ור"א ברי"ש מחליף. דאין מועלין במה שבתוכו (א) נראה דל"ג דמגפיהו קאתי דמועלין בהם: אלא הוה קאמר וכו'

לא א מ"ו פס"ו מהל'
מכירה ה"ו אמת עמ' נכר
פס טו"ע ח"מ ט"ו ר' כ'
ספ"ק ט"ו

רבינו גרשום

ואי בשרה ואילן אמאי מחליף. הא כ"ע מודו דמכר אלן מכר
פירוטו דצבור ושובך ודאי הוא פלוגתא אם מכר מה
שנתכו דלאמר לקמן: אבל בשרה ואילן ד"ה מועלין בו ובמה
שבתוכו. הוא מצי למימר ד"ה מועלין בו ולא במה שנתכו למ"ד אלן
מעילה בגידולין ומיהו הא לא מצי
למימר דנין צוה בין צוה פליגי צבור
ושובך ושדה ואילן בהקדישן ריקנין (ו)
ונתמלאו לפי מה שפרש"י ר"י בסמוך
לדון בידו להקדיש דבר שלא בא
לעולם אם לא שזכה בהן תחלה
ומיהו היה מצי למימר דפליגי אם
יקדשו פירות האילן והשדה אם יצאו
לרשותו אבל לא ניחא ליה למימר
דפליגי אלא צבור ושובך דוקא דומיא
דפ"ס: א"מורר דשמעינן ליה
לרבי מאיר כגון פירות דק"ה ב'ו.
תימה מהיכא שמעינן לר"מ דלאמר
אדם מקנה דבר שלא בא לעולם
היינו מדמנא האומר לאשה הכי את
מקודשת לי לאחר שאשתחרר כ' דלאמר
ר"מ מקודשת כלאמר כהאשה רבה
(יבמות דף ג'): והוא לא עביד דלמו
דמי יודע דישחררנו רבו ומפרש
רבינו שמואל דמייירי שהבטיחו רבו
לשחררו כלאמר בס"פ ארבעה אחין
(ספ דף לה) דשמעה מצי מרה וריצ"ן
מפרש דכל הנהו עבידי דלמו כגון
חלו עבד וחלו בן חורין ושפחה נמי
חליה שפחה וחליה בת חורין ונהגו
בה מנהג הפקר שופין את רבה
לעשותה בת חורין כלאמרי' בהנא

הו' נראה דחפ"א אלן וי"ל
דל"ל דלמס מקנה דבר
שבל"ל ולפקר מועלין כדן.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא

א) ויבמות ג' קדושין ס'
ע"כ: גיטין י"ג: מ"ב: כ"ט: טו:
ג': לקמן פ"ק: ק"ל: קמ"א:
קמ"א: ג' ד"ה: מ"ו: ג' ושל
ע"ה: ג' וי"ל דלא חריש:
ט' וי"ל ב"מ ק"ג.

הגהות הב"ח

א) ג' מ"ו אמר ליה בירא:
ב) רש"י ד"ה וי' צדקה
כ"י דלא גרע ממוכר אבל אי'
בכור: ג' ד"ה ס"ר וכו'
דקניא ליה בעין: ד' וי"ל דה"ו
ד"ה אלן וכו' ריקנין ואחר"כ
נתמלא:

מוסף רש"י

מכר בור. של מים מסומן
לע"כ ר"ש.

ואי בשדה ואילן אמאי מחליף אלא אמר רבה
מחלוקת בכור ושובך אבל בשדה ואילן
דברי הכל מועלין בהן ובמה שבתוכן ובכור
ושובך בריקנין במאי פליגי ובמלאין במאי
פליגי בריקנין פליגי בפלוגתא דרבי מאיר
ורבנן דתנא קמא סבר לה כרבנן דאמרי
אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ור"א
ברבי שמעון סבר כר"מ דאמר אדם מקנה
דבר שלא בא לעולם אימור דשמעת ליה
לרבי מאיר כגון פירות דקל דעבידי דאתו
הני מי יימר דאתו אמר רבא משבחת לה
במים הבאין דרך חצרו לבור ויונים הבאין
דרך שובכו לשובך ובמלאים במאי פליגי
אמר רבא כגון שהקדיש בור סתם ור' אלעזר
ברבי שמעון סבר לה כאבוב דאמר דנין דין
גבוה מדין הדיום מה דין הדיום מצי אמר ר' אבהו
בירא זביני לך מוא לא זביני לך אף דין
גבוה בירא אקדיש מוא לא אקדיש (ו) ות"ק
סבר אין דנין דין גבוה מדין הדיום ודין
הדיום לא והתנן מכר בור מכר מימיו אמר
מכר מימיו ר' נתן אומר מכר בור מכר מימיו:

ואי בשדה ואילן אמאי מחליף אלא אמר רבה
מחלוקת בכור ושובך אבל בשדה ואילן
דברי הכל מועלין בהן ובמה שבתוכן ובכור
ושובך בריקנין במאי פליגי ובמלאין במאי
פליגי בריקנין פליגי בפלוגתא דרבי מאיר
ורבנן דתנא קמא סבר לה כרבנן דאמרי
אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ור"א
ברבי שמעון סבר כר"מ דאמר אדם מקנה
דבר שלא בא לעולם אימור דשמעת ליה
לרבי מאיר כגון פירות דקל דעבידי דאתו
הני מי יימר דאתו אמר רבא משבחת לה
במים הבאין דרך חצרו לבור ויונים הבאין
דרך שובכו לשובך ובמלאים במאי פליגי
אמר רבא כגון שהקדיש בור סתם ור' אלעזר
ברבי שמעון סבר לה כאבוב דאמר דנין דין
גבוה מדין הדיום מה דין הדיום מצי אמר ר' אבהו
בירא זביני לך מוא לא זביני לך אף דין
גבוה בירא אקדיש מוא לא אקדיש (ו) ות"ק
סבר אין דנין דין גבוה מדין הדיום ודין
הדיום לא והתנן מכר בור מכר מימיו אמר
מכר מימיו ר' נתן אומר מכר בור מכר מימיו:

דקל לחצרו אמר רב הונא עד שלא באו לעולם יכול לחזור בו משאו
לעולם אינו יכול לחזור בו: הני מי יימר דאתו. אם לא יביא מימ
וישפך לתוך הבור או יביא יונים לשובך: הניאם דרך חצרו. שהצור
עשוי במקום מדרון לממילא אמו לצור: דרך שובכו. הסמוך לזה
דודאי עבידי דלמו יונים הטללים לשובך ריקן זה. ודוקא שובכו אבל
שובך של אחרים יכולין הן לעכב שלא יצאו לכאן (ו) ולא דמי לפירות
דקל) כגם רבינו זקני מ"כ: סבר לה באבוב. בשליה המוכר את
הצוה (ולעיל ע"ה) דלאמר המקדיש את השדה לא הקדיש אלא חרוב המורכב כו'
ומפרשי בגמ' (ולעיל ע"ה) דקביא ר' עבין רעה מקדיש דנין דין גבוה מדין
הדיום כו' והלכך כי היכי דהדיום המוכר צור סתם לא מכר את
מימיו כדמפ' בסמוך ודלא כמתני' דלאמר מכר צור מכר מימיו אף
דין גבוה כו' ומיהו היכא דאין צו מים בשעת הקדש קדשי המים
הבאין לאחר מכאן דאדם מקנה דבר שלא בא לעולם ודמעו היה
להקדישן דבדבר שלא זכה צו עדיין ליכא למימר עין רעה אבל
כשהצור מלא מים והמים והצור שלו הן והוא הקדיש הבור איכא
למימר דהמים שייר לעצמו ורבנן דפליגי עליה סבירא ליה דבעין
יפה מקדיש אי נמי סבירא ליה כרבי נתן דלאמר מכר צור מכר
מימיו ולא גרע הקדש מהדיום: מתני' יחידאה היא. רבי נתן קאמר
לה אבל רבנן פליגי עליה. מיהו הלכתא כמתני' כלאמר ביבמות
(דף מ"ג): דסתם כמתני' ומחלוקת צברייתא הלכה כסתם דמתני'
והע"ג דקאמר יחידאה היא לאו למימר דלא סבירא לן כוותיה אלא
לאשמעינן רבי אלעזר ברבי שמעון סבירא ליה כרבנן אבל
כשאמורא אומר דבר מדעתו לפסוק הלכתא הימר או איסור או דין
ומקשי ליה ממתני' ומשני יחידאה היא לא סבירא לן כי היא משנה
דלאמורא סמיקין וכמ"ד האמורא לית הלכתא כמתני' דמי:
מתני'

הא

המוכר את הספינה פרק חמישי נבא בתרא

פ.

עין משפט נר מצוה

(א) מיבא וכו' הוא שמואל
ק"ק. (ב) ופרשה לו ג'
(ג) ופ"ד הלכה טו. (ד) רש"י
(ה) וסומן ספ"ד ע"פ ר"ב

הגהות הבה"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ב כפי
ר"ח וכו' כדי שיהי זכות
לאמן וכן משמע כלל ויפיה
לכריכה ותיבה ראשונה
ממקו: (ב) ד"ה דגש וכו'
א"ר הכי קאמר דוקא
בכורמו: (ג) תוס' ד"ה הא
באתה. יב"ר ר"ל ברייתא הוא
בברתא ר"ל מתינתין:

מתני' הלוקה פירוש שוכן. כגון שאמר לו זנינן מכור לי פירות
שנה זו ומה שילדו בכל חדש אבל האמהות לא קנה. ודך
היונים לעשות שני ולדות בכל חדש וזכר ונקבה חוץ מחדש אדר
שאין יולדו והנהו ולדות וכו' הם הם לטוף ב' חדשים עושים ולדות בכל
חדש וכל שני ולדות קרוין זכריה;

הא באמה (א) והא בברתא. כלומר משנה וברייתא חד הוא ומפרתי
זכריה ראשונה דמתני' היינו זכריה ראשונה של כל אם ואם
[והא בברתא כלומר כל אם ואם צין צנות צין אמהות] וברייתא נמי
ה"ק מפרתי זכריה ראשונה ושניה היינו ראשונה לזכריה שפרתי
והיא שניה לאמה לזכריה הראשונה

לב א ב מ"י פ"ג מכל
מכרה הל' יב יג
טו"ט ע"מ מ"י ר"ג ספ"ה א
וסמן דכ ספ"י י'
לב ג מ"י ע"ג
לד ד מ"י ע"ג ס' ו' ס' ו'
ע"ג טו"ט ע"מ מ"י
רעו ספ"י י'
לה ה מ"י ע"ג ס' י' י'
וסמן ע"ג טו"ט ע"מ
ס"מ ר"ג ספ"י י' ע"מ ס':

לעוי רש"י

טריצ"ל. נחיל שלישי
(של שנה).

רבינו גרשום

פ"סא הלוקה פירות
שוכן. כלומר הנזילות
ולא האמהות. יבא ומפרתי
המוכר זכריה ראשונה
לאחר שמכרו לצורך צוות
האמהות שלא יכרחו
האמהות. מיכן ואילך הכל
של לוקח הפירות: והנתיב
מפרתי זכריה ראשונה
ושניה: הא באימא. שיש
לה בנות כברי מפרתי
וקנה פירות האם מה
שהיא עתידה עוד לעשות
כיון דיש להאם בנות
גדולות מפרתיים בין צריך
הלוקה אלא להפריח זכריה
ראשונה שיעשו האמהות
אחר שלוקחן משום דבהכי
אית להו לאמהות צוות
בבנות ובברייתא אחת משום
דאימא קרובה דעתה עם
בנותיה: הא בברתא. אבל
אם קנה פירות הבנות צריך
הלוקה להפריח להן שתי
ברייתא משום דברתא לא
מצוה ללוץ עם אימה
אלא עם בנותיה: ומקשי
דברייתא מאי שנא אמה. דברייתא
אחת טי לה משום
דמצוות אברתא דאית לה
ואזנה דברייתא ראשונה
דשיב' ל' לא ואימא
מפרתי שתי ברייתא: ומשני
אימא בברתא מצוותא
וכו': והלוקה פירות כוות'
כלומר הנזילות: לוקח
המוכר ג' בחילין: לצורכי
דכי קים לן בבתל בחילין
היו צוות להו ולא יכרחו
האמהות מרשות מוכר.
בחילין אלו הברייתא של
דבריה קיי להו בחילין:
ומפרט כלומר אפי' הכי
אי' רוצה המוכר לרסן
כדמפרש בגמ' רש"י לרסן
דלא מצו הלוקה לטעם על
די ולומר לו הואיל שמכרת
לי הילדות ט' אם אה
מפרט אלאו ג' האמהות
שהיו לי הילדות: לא
חדל לרסן. לגמרי דאינו
רשא לרסן לגמרי אלא
מתוך שפירוח דוח ומחן
החדל שאוכלות חזרות
ואוכלות כדי להחמיק
פירן ומתעסקות מחמת
כן לעשות דבש הרבה
ומתבטלות מפרתי ורביה.
ודך סירוס יכול לעשות
כדי להרות לו דבש
ובתרי הכי ירוויגו: ור'
יחנן אמר. מפרש למתני'
מאי מסרס דהכי קמין
דמפרט להו לא סירוס
משם אלא נוטל ג' בחילין
בסירוס שלוקח המוכר
חילי ראשון והלוקה השני
המוכר שלישי והלוקה
רביעי והמוכר חמישי. מיכן
ואילך נוטל הלוקה כל
שעה: במתניתיא גבי. דכי
מפרט אלא נוטל ג' בחילין
נחילין רצופין ביה אחר זה.
מיכן ואילך נוטל הלוקה
אחת ומביח אחת לצורך.
וכל הני משום צווחה הוא

מתני' הלוקה פירות שוכן מחבירו מפרתי
זכריה ראשונה פירות כוורת נוטל ג' נחילים
ומסרס: חלות דבש מניח ב' חלות זיתים לקוין
מניח שתי גרופיות: גמ' והתניא בריכה
ראשונה ושניה אמר רב כהנא הלא קשיא הא
לה הא לאמה מאי שנא אמה דמיצווחותא
אברתא ואזנא דשבקינן לה איהי נמי
תיצווחותא אאמה ואזנא דשבקינן לה אמה
אברתא מיצווחותא ברתא אאמה לא
מיצווחותא: פירות כוורת נוטל ג' נחילין
ומסרס: במה מסרסן אמר רב יהודה אמר
שמואל בחדל אמרי במערבא משמיה דר'

יוסי בר חנינא לא הדרל מסרסן אלא מתוך שפיהן חד חזרות ואוכלות את
דובשן ר' יוחנן אמר נוטל שלשה נחילין בסירוס במתניתיא תנא 'נוטל ג'
נחילין בזה אחר זה מכאן ואילך נוטל אחת ומניח אחת: חלות דבש
מניח שתי חלות וכו': אמר רב כהנא דבש בכוורת אינו יוצא מידי מאכל
לעולם אלא קסבר לא בעי מחשבה מיתביי דבש בכוורת אינו לא אוכל ולא
משקה אמר אביי לא צריכא אלא לאותן שתי חלות רבא אמר רבי אליעזר היא

תנן
וכן השלישי
המוכר את הספינה פרק חמישי נבא בתרא
הא באמה (א) והא בברתא. כלומר משנה וברייתא חד הוא ומפרתי
זכריה ראשונה דמתני' היינו זכריה ראשונה של כל אם ואם
[והא בברתא כלומר כל אם ואם צין צנות צין אמהות] וברייתא נמי
ה"ק מפרתי זכריה ראשונה ושניה היינו ראשונה לזכריה שפרתי
והיא שניה לאמה לזכריה הראשונה

שלא יכרחו לא זה ולא זה: מכו לו חלות דבש של כוורתיו. מניח הלוקה שתי חלות דבש לצורך הדבורים שלא ימותו: דבש שהוא בכורתו אינו יוצא מידי מאכל לעולם. שא"פ שיש עליו לראשון טומאת אוכלין:
אינו לא מאכל ולא משקה. דלא מטמא אוכלין בכביצה ולא טומאה משקין ברביעית אלא מידי מאכל לעולם: אמר אביי. כי תניא הריא דאינו לא אוכל ולא משקה אותן ב' חלות דמקוצת ניהו קאמר. אבל שאר
דבש אינו יוצא מידי מאכל לעולם: רבא אמר. הא דתניא אינו לא מאכל ולא משקה בני ר' אליעזר היא דכרקע דמי:

תנן
שלא ימותו: דבש שהוא בכורתו אינו יוצא מידי מאכל לעולם. שא"פ שיש עליו לראשון טומאת אוכלין:
אינו לא מאכל ולא משקה. דלא מטמא אוכלין בכביצה ולא טומאה משקין ברביעית אלא מידי מאכל לעולם: אמר אביי. כי תניא הריא דאינו לא אוכל ולא משקה אותן ב' חלות דמקוצת ניהו קאמר. אבל שאר
דבש אינו יוצא מידי מאכל לעולם: רבא אמר. הא דתניא אינו לא מאכל ולא משקה בני ר' אליעזר היא דכרקע דמי:

(א) מ"י איהי נמי חיותות אלהי' וכו' ומתני' מפרתי שני ברייתא. (ב) נראה לז"ל אין אהר רש"י לפרס האמהות כדי שיהיו לי אוכלות: